Resum

Títol: Proposta de millora del corredor ferroviari Vic – Ripoll
Autor: Verdaguer Bassegoda, Lluís
Tutor: López Pita, Andrés

La línia de ferrocarril de Barcelona a Puigcerdà és un dels dos únics traçats ferroviaris que connecten Catalunya amb França, l'altre és l'Eix del Mediterrani que uneix Barcelona i Portbou. Mentre l'Eix del Mediterrani té doble via en tot el seu recorregut, la línia de Barcelona a Puigcerdà tan sols té via única. Així doncs, les dues línies mostren considerables diferències pel què fa al servei ofert.

La línia de ferrocarril de Barcelona a Puigcerdà connecta les capitals de les comarques d'Osona (Vic) i el Ripollès (Ripoll). Capitals que, per altra banda, també estan connectades mitjançant la carretera C-17. La carretera està condicionada com a autovia fins a Vic, municipi a partir del qual aquesta disposa d'una sola calçada amb un carril per sentit de circulació fins a Ripoll. Davant de l'estat actual dels dos corredors, l'administració decideix actuar en el viari i posa en marxa el desdoblament de la carretera actual des de Vic fins a Ripoll.

La línia de ferrocarril de Barcelona a Puigcerdà i concretament el tram de Vic a Ripoll presenta unes característiques d'explotació força dolentes. El fet que tan sols tingui via única i que el traçat es construís adaptant-lo a les característiques morfològiques de la conca del Ter, fa que l'explotació de la línia presenti uns intervals de pas i unes velocitats comercials que no es corresponen amb la importància del corredor i que difícilment puguin treure quota de transport al corredor viari.

Davant la situació actual del corredor ferroviari, en aquesta tesina, s'aborda l'estudi de les possibles millores a portar a terme per tal que el ferrocarril es posi en competència real amb els altres modes de transport, especialment amb el del vehicle privat.

Primerament s'ha realitzat un estudi de la població actual dels municipis per on passa el corredor per tal de conèixer de primera mà quin ha estat el creixement experimentat en els darrers anys i determinar les tendències poblacionals. A partir d'aquesta informació es determina la demanda de transport actual així com els possibles escenaris futurs de demanda.

Una vegada coneguda la població, es realitza una anàlisi crítica de la situació actual, tan del corredor viari com del ferroviari, per tal de determinar trams o aspectes susceptibles de millora, ja sigui per temes de seguretat, velocitats comercials, fluïdesa de trànsit, comoditat, etc. Un cop analitzat el corredor viari es realitza una descripció de les obres de millora que es portaran a terme, per tal de veure si es solucionen les problemàtiques detectades i determinar quin serà el possible escenari futur.

Un cop analitzada la situació actual del corredor ferroviari es proposen diverses actuacions a portar a terme per millorar-ne l'estat i així garantir una competència real amb el vehicle privat. Aconseguint unes taxes d'utilització del vehicle privat menors i, per tant, una reducció de les emissions de CO_2. Les actuacions proposades tan poden ser portades a terme de manera individual com combinades entre elles per tal de proporcionar un resultat òptim. Aquestes actuacions s'ocupen des de la comoditat dels usuaris fins al temps de viatge i capacitat de la línia. Per a cada proposta es realitza una anàlisi de viabilitat a partir del benefici que s'obté de l'aplicació de la proposta, així com del cost d'aquesta, per determinar quina proposta o quina combinació d'aquestes aporta el resultat òptim.

Al final es realitza una comparació del possible escenari futur entre el ferrocarril, amb la millora a través de les propostes, i la carretera, amb el desdoblament de Vic fins a Ripoll realitzat.